

UN ANY DESPRÉS

El passat 1r de maig s'ha complert el primer any de la Unió Europea dels vint-i-cinc. Aquest primer aniversari ha servit per fer balanç de l'ampliació quantitativa i encara més, qualitativament, més important en la història de la Unió. Aquesta ampliació, incorporant els primers estats membres que havien estat a l'altra banda del *teló d'acer*, amb més de quatre dècades sota l'hegemonia soviètica que va impulsar les corresponents dictadures comunistes, ampliació que ha significat la veritable realització per fer possible el vell objectiu d'una Europa Unida, el que pren, a més, una especial significació en el moment en que celebrem un altre aniversari, els seixanta anys de la fi de la Segona Guerra Mundial.

L'ampliació realitzada l'any passat, amb la incorporació dels tres estats bàltics, Estònia, Letònia i Lituània, a més de Polònia, Hongria, República Txeca, Eslovènia, Eslovàquia, Xipre i Malta, va acostant els límits de la Unió a la seva culminació, que per a mi és clarament la frontera amb Rússia, encara que hauran de passar anys, o fins i tot dècades, perquè es realitzi. Aquesta ampliació, com tots els projectes europeus, no va ser ben rebuda. Cal recordar una conferència a Girona d'un antic president de la Comissió, Mr. Gaston Thorn, anunciant tota mena de calamitats. Ha passat un any i es pot dir que l'ampliació va bé. Els nous deu estats membres han crescut per sobre de la mitjana, sent els autèntics dinamitzadors de l'economia de la Unió, tot compensant els pobres resultats de les abans poderoses França i Alemanya, aquesta darrera va poder incrementar en més d'un 8 per cent, les seves exportacions, gràcies a les demandes dels nous socis del club europeu..

Els 10, varen absorbir durant el 2004 més inversions, només a Polònia, 7.500 milions d'euros i enguany passaran dels 10.000 milions, doblant les xifres del 2003. Els nous socis mostren més dinamisme, més capacitat i més voluntat de créixer. Mantenen una economia oberta, defugint intervencionismes i dirigismes que ja varem patir durant prou temps i introduint elements de competència amb els antics membres, no tant sols amb uns salaris més baixos, treballant més hores i amb menys prestacions socials, també mantenint una fiscalitat més baixa per atreure inversions –com hem vist que passa- i afavorir l'activitat econòmica.

Des dels antics membres, aquesta dinàmica es veu de manera diferent. Per França, com una amenaça. En l'actual debat per ratificar el Tractat Constitucional, els partidaris del *no*, utilitzen la por a les deslocalitzacions, la por a que els nivells d'assistència social disminueixin, la por en defensa de l'obertura i a compartir un espai i un projecte comú amb els nousvinguts. Des de la Gran Bretanya, es veu com una oportunitat, com un nou mercat que neix, que demana productes per consumir i invertir, com un element nou de competència per superar-se i assolir uns nivells de competitivitat. Gran Bretanya va adoptar, obrir i flexibilitzar la seva economia fa vint anys. França encara ho ha de fer. Aquesta és la diferència. Els nous estats són un repte i

una oportunitat i cal enfrontar-s'hi per aprofitar totes les possibilitats que ofereixen i també per prendre consciència de les reformes que cal fer per ser competitius a la Unió Europea i en els mercats internacionals.

L'economia espanyola en aquest context, està dissortadament al marge. Els dirigents polítics i empresarials espanyols (catalans inclosos), mentre es produïa la obertura a l'est i centre d'Europa que ha portat a l'ampliació, es dedicaven a les aventures llatinoamericanes, perdent llocs i possibilitats a la Unió Europea. El temps encara ha d'establir quina era la millor estratègia per dirigir les inversions espanyoles (i catalanes). En tot cas, i en termes comparatius, els costos de l'opció llatinoamericana han estat molt elevats, i es clar que s'havia d'haver equilibrat millor la distribució inversora. En l'actualitat, Espanya està la cua en presència i inversió en els nous estats membres que sens dubte, han ofert i ofereixen una forta taxa de creixement amb estabilitat econòmica i seguretat jurídica gràcies a la seva incorporació a la Unió Europea, el que no passa en tots els estats llatinoamericans. En relació al futur i a noves ampliacions, caldrà aprendre de l'actual i evitar els errors comesos.

Carles A. Gasòliba
President de la comissió d'Economia i Hisenda
del Senat